

Downloaded via the EU tax law app / web

Privremena verzija

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

25. srpnja 2018.(*)

„Žalba – Državne potpore – članak 107. stavak 1. UFEU-a – Porezni sustav koji se primjenjuje na određene ugovore o financijskom zakupu za stjecanje brodova (španjolski sustav poreznih poticaja na zakup) – Određivanje korisnika potpore – Uvjet selektivnosti – Narušavanje tržišnog natjecanja i utjecaj na trgovinu među državama članicama – Obveza obrazlaganja”

U predmetu C-128/16 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 29. veljače 2016.,

Europska komisija, koju zastupaju V. Di Bucci, E. Gippini Fournier i P. Nemešková, u svojstvu agenata,

žalitelj,

a druge stranke postupka su:

Kraljevina Španjolska, koju zastupa A. Sampol Pucurull, u svojstvu agenta,

Lico Leasing SA, sa sjedištem u Madridu (Španjolska),

Pequeños y Medianos Astilleros Sociedad de Reconversión SA, sa sjedištem u Madridu,

koje zastupaju M. Merola, *avvocato*, i M. Sánchez, *abogado*,

tužitelji u prvom stupnju,

Bankia SA, sa sjedištem u Valenciji (Španjolska),

Asociación Española de Banca, sa sjedištem u Madridu,

Unicaja Banco SA, sa sjedištem u Malagi (Španjolska),

Liberbank SA, sa sjedištem u Madridu,

Banco de Sabadell SA, sa sjedištem u Sabadellu (Španjolska),

Banco Gallego SA, sa sjedištem u Santiagu de Compostela (Španjolska),

Catalunya Banc SA, sa sjedištem u Barceloni,

Caixabank SA, sa sjedištem u Barceloni,

Banco de Santander SA, sa sjedištem u Santanderu (Španjolska),

Santander Investment SA, sa sjedištem u Boadilli del Monte (Španjolska),

Naviera Séneca AIE, sa sjedištem u Las Palmasu de Gran Canaria (Španjolska),
Industria de Diseño Textil SA, sa sjedištem u Arteixu (Španjolska),
Naviera Nebulosa de Omega AIE, sa sjedištem u Las Palmasu de Gran Canaria,
Banco Mare Nostrum SA, sa sjedištem u Madridu,
Abanca Corporación Bancaria SA, sa sjedištem u Betanzosu (Španjolska),
Ibercaja Banco SA, sa sjedištem u Zaragozazi (Španjolska),
Banco Grupo Cajatres SAU, sa sjedištem u Zaragozazi,
Naviera Bósforo AIE, sa sjedištem u Las Palmasu de Gran Canaria,
Joyería Tous SA, sa sjedištem u Léridi (Španjolska),
Corporación Alimentaria Guissona SA, sa sjedištem u Guissoni,
Naviera Muriola AIE, sa sjedištem u Madridu,
Poal Investments XXI SL, sa sjedištem u San Sebastiánu de los Reyes (Španjolska),
Poal Investments XXII SL, sa sjedištem u San Sebastiánu de los Reyes,
Naviera Cabo Vilaboa C-1658 AIE, sa sjedištem u Madridu,
Naviera Cabo Domaio C-1659 AIE, sa sjedištem u Madridu,
Caamaño Sistemas Metálicos SL, sa sjedištem u Culleredu,
Blumaq SA, sa sjedištem u La Vallu d'Uixó (Španjolska),
Grupo Ibérica de Congelados SA, sa sjedištem u Vigu (Španjolska),
RNB SL, sa sjedištem u La Pobli de Vallbona (Španjolska),
Inversiones Antaviana SL, sa sjedištem u Paterni (Španjolska),
Banco de Caja España de Inversiones, Salamanca y Soria SAU, sa sjedištem u Madridu,
Banco de Albacete SA, sa sjedištem u Boadilli del Monte,
Bodegas Muga SL, sa sjedištem u Haro (Španjolska),

koje zastupaju J. L. Buendía Sierra, E. Abad Valdenebro, R. Calvo Salinero i A. Lamadrid de Pablo, *abogados*,

Aluminios Cortizo SAU, sa sjedištem u Padrónu (Španjolska), koji zastupa A. Beiras Cal, *abogado*,

intervenijenti u žalbi,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: M. Ilešić, predsjednik vijeća, A. Rosas, C. Toader, A. Prechal i E. Jarašićnas (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: M. Bobek,

tajnik: L. Carrasco Marco, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 1. ožujka 2018.,

odluživši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

1 Europska komisija svojom žalbom traži ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 17. prosinca 2015., Španjolska i dr./Komisija (T-515/13 i T-719/13, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2015:1004), kojom je taj sud poništio Odluku Komisije 2014/200/EU od 17. srpnja 2013. o državnoj potpori SA.21233 C/11 (ex NN/11, ex CP 137/06) koju provodi Španjolska – Porezne mjere koje se primjenjuju na određene ugovore o financijskom zakupu također poznate i kao španjolski sustav poreznih poticaja na zakup (eng. Spanish Tax Lease System) (SL 2014., L 144, str. 1., u daljnjem tekstu: sporna odluka).

Okolnosti spora

2 Okolnosti spora, kako proizlaze iz pobijane presude, mogu se sažeti kako slijedi.

3 Nakon pritužbi da španjolski sustav poreznih poticaja na zakup koji se primjenjuje na određene ugovore o financijskom zakupu za stjecanje brodova (u daljnjem tekstu: ŠSPPZ) brodarskim poduzećima omogućava stjecanje brodova izgrađenih u španjolskim brodogradilištima po cijeni sniženoj između 20 i 30 %, Komisija je Odlukom C(2011) 4494 *final* od 29. lipnja 2011. (SL 2011., C 276, str. 5.) pokrenula formalni istražni postupak predviđen člankom 108. stavkom 2. UFEU-a.

4 Tijekom tog postupka Komisija je utvrdila da je ŠSPPZ do datuma te odluke korišten za transakcije koje uključuju izgradnju brodova od strane brodogradilišta i stjecanje brodova od strane brodarskih poduzeća te financiranje tih transakcija pomoću *ad hoc* pravne i financijske strukture koju je uspostavila banka. ŠSPPZ je pri svakoj narudžbi broda uključivao brodarsko poduzeće, brodogradilište, banku, *leasing* društvo, gospodarsko interesno udruženje (GIU) koje je osnovala banka i ulagače koji kupuju udjele u tom GIU-u. Potonji je uzimao u zakup brod *leasing* društva od početka izgradnje broda i zatim ga je davao u zakup brodarskom poduzeću na temelju ugovora o zakupu golog broda. GIU se obvezao kupiti brod na kraju ugovora o financijskom zakupu, a brodarsko poduzeće se obvezalo kupiti ga na kraju ugovora o zakupu golog broda. Prema spornoj odluci, ovdje je bila riječ o poreznom planiranju namijenjenom ostvarivanju poreznih prednosti za ulagače u GIU-u i prijenosu jednog dijela tih olakšica na brodarsko poduzeće u obliku popusta na cijenu broda.

5 Komisija je utvrdila da operacije ŠSPPZ-a obuhvaćaju pet mjera predviđenih u nekoliko odredbi Real Decreto Legislativo 4/2004, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Sociedades (Kraljevski zakonodavni dekret 4/2004, kojim se odobrava izmijenjeni tekst Zakona o porezu na dobit) od 5. ožujka 2004. (BOE br. 61 od 11. ožujka 2004., str. 10951., u

daljnjem tekstu: TRLIS) i Real Decreto 1777/2004, por el que se aprueba el Reglamento del Impuesto sobre Sociedades (Kraljevski dekret 1777/2004, kojim se odobrava Uredba o porezu na dobit) od 30. srpnja 2004. (BOE br. 189 od 6. kolovoza 2004., str. 37072., u daljnjem tekstu: RIS). Te su mjere uključivale ubrzanu amortizaciju zakupljene imovine predviđenu člankom 115. stavkom 6. TRLIS-a, diskrecijsku primjenu rane amortizacije zakupljene imovine koja proizlazi iz članka 48. stavka 4. i članka 115. stavka 11. TRLIS-a te članka 49. RIS-a, odredbe u vezi s GIU-ovima, sustav tonažnog poreza predviđen člancima 124. do 128. TRLIS-a i odredbe članka 50. stavka 3. RIS-a.

6 U skladu s člankom 115. stavkom 6. TRLIS-a, ubrzana amortizacija zakupljene imovine započela je od datuma kada je ta imovina postala operativna, odnosno ne prije nego što je isporučena zakupoprimcu i on se počeo njome koristiti. Međutim, u skladu s člankom 115. stavkom 11. TRLIS-a Ministarstvo gospodarstva i financija moglo je, na službeni zahtjev zakupoprimca, odrediti raniji datum početka amortizacije. Članak 115. stavak 11. TRLIS-a propisivao je dva opća uvjeta za tu raniju amortizaciju. Posebni uvjeti koji su se primjenjivali na GIU-ove nalazili su se u članku 48. stavku 4. TRLIS-a. Postupak izdavanja odobrenja iz članka 115. stavka 11. TRLIS-a bio je detaljno opisan u članku 49. RIS-a.

7 Sustav tonažnog poreza odobren je 2002. kao državna potpora spojiva s unutarnjim tržištem na temelju Smjernica Zajednice o državnim potporama u pomorskom prometu od 5. srpnja 1997. (SL 1997., C 205, str. 5.), kako su izmijenjene 17. siječnja 2004. (SL 2004., C 13, str. 3.), Odlukom Komisije C(2002) 582 *final* od 27. veljače 2002. o državnoj potpori N 736/2001 koju provodi Španjolska – Sustav poreza po tonaži broda za oporezivanje društava za pomorski prijevoz (SL 2004., C 38, str. 4.). U tom sustavu poduzetnici upisani u registre brodarskih poduzeća koji su dobili odobrenje poreznog tijela u tu svrhu oporezuju se na temelju tonaže, a ne s obzirom na svoju dobit i gubitke. Španjolsko zakonodavstvo omogućuje GIU-ovima da se upišu u jedan od tih registara, iako nisu brodarska poduzeća.

8 Članak 125. stavak 2. TRLIS-a propisivao je poseban postupak za brodove koji su već kupljeni u trenutku prijelaza na sustav tonažnog poreza i rabljene brodove stečene u trenutku kada se na poduzetnika već primjenjivao taj sustav. U skladu s redovnom primjenom navedenog sustava, eventualni kapitalni dobitci oporezivani su po ulasku u sustav tonažnog poreza te se pretpostavljalo da je do oporezivanja kapitalnih dobitaka, iako je ono bilo odgođeno, dolazilo kada je brod prodan ili rastavljen. Međutim, odstupajućim od te odredbe, članak 50. stavak 3. RIS-a određivao je da su se brodovi, kada su bili kupljeni korištenjem opcije kupnje u okviru ugovora o financijskom zakupu koji su prethodno odobrila porezna tijela, smatrali novim brodovima koji nisu rabljeni u smislu članka 125. stavka 2. TRLIS-a, bez obzira na to jesu li već bili amortizirani, tako da eventualni kapitalni dobitci nisu bili oporezovani. To odstupanje, koje nije bilo prijavljeno Komisiji, primjenjivalo se samo na posebne ugovore o financijskom zakupu koje su odobrila porezna tijela u okviru zahtjeva za ranu amortizaciju u skladu s člankom 115. stavkom 11. TRLIS-a, tj. u odnosu na zakupljene novoizgrađene brodove, kupljene putem operacija obuhvaćenih ŠSPPZ-om i – s jednom iznimkom – izgrađene u španjolskim brodogradilištima.

9 GIU je primjenom svih tih mjera ostvario porezne povlastice u dvije faze. U prvoj fazi rana i ubrzana amortizacija broda uzetog u financijski zakup primjenjivala se u okviru uobičajenog sustava poreza na dobit, što je stvaralo velike gubitke za GIU, koji su se, s obzirom na njihovu poreznu transparentnost, mogli odbiti od vlastitih prihoda ulagača na proporcionalnoj osnovi u odnosu na njihove udjele u GIU-u. Iako se ta rana i ubrzana amortizacija troška broda zatim obično kompenzira povećanjem poreza koje treba platiti kada je brod u cijelosti amortiziran ili kada je brod prodan uz ostvarivanje kapitalne dobiti, porezna ušteda koja je nastala zbog prijenosa početnih gubitaka na ulagače bila je sačuvana u drugoj fazi zbog prelaska GIU-a na sustav tonažnog poreza, koji je omogućavao potpuno oslobođenje od oporezivanja dobiti ostvarene

prodajom broda brodarskom poduzeću.

10 Iako je smatrala da ŠSPPZ valja smatrati sustavom, Komisija je također analizirala svaku predmetnu mjeru zasebno. U spornoj odluci je odlučila da su one među tim mjerama koje proizlaze iz članka 115. stavka 11. TRLIS-a o ranoj amortizaciji zakupljene imovine, iz primjene sustava tonažnog poreza na poduzetnike, brodove ili djelatnosti koje ne ispunjavaju uvjete i iz članka 50. stavka 3. RIS-a (u daljnjem tekstu: predmetne porezne mjere) predstavljale državnu potporu GIU-ovima i njihovim ulagačima koju je Kraljevina Španjolska nezakonito provodila od 1. siječnja 2002. protivno članku 108. stavku 3. UFEU-a. Utvrdila je da predmetne porezne mjere nisu spojive s unutarnjim tržištem, osim ako takva potpora odgovara tržišnoj naknadi za posredovanje financijskih ulagača i ako se prenosi na poduzetnike koji se bave pomorskim prometom, a na koje se primjenjuju odredbe Pomorskih smjernica. Odlučila je da Kraljevina Španjolska mora okončati taj sustav potpore u onoj mjeri u kojoj je on nespojiv s unutarnjim tržištem i da mora osigurati povrat nespojivih potpora od ulagača GIU-a koji su je koristili, bez mogućnosti da takvi primatelji prenesu teret povrata na druge osobe. Međutim, Komisija je odlučila da neće provesti povrat za potporu koja je dodijeljena u okviru poslova financiranja za koje su se nadležna nacionalna tijela obvezala odobriti pogodnost tih mjera pravno obvezujućim aktom usvojenim prije 30. travnja 2007., kada je u *Službenom listu Europske unije* objavljena njezina Odluka 2007/256/EZ od 20. prosinca 2006. o sustavu potpore koji je Francuska provela na temelju članka 39. CA Općeg poreznog zakona – Državna potpora C 46/04 (ex NN 65/04) (SL 2007., L 112, str. 41.).

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

11 Tužbama podnesenima tajništvu Općeg suda 25. rujna i 30. prosinca 2013. Kraljevina Španjolska, s jedne strane, i Lico Leasing SA i Pequeños y Medianos Astilleros Sociedad de Reconversión SA (u daljnjem tekstu: PYMAR), s druge strane, pokrenuli su postupak za poništenje sporne odluke. Ta dva predmeta spojena su u svrhu donošenja presude.

12 Opći sud je pobijanom presudom poništio spornu odluku te je Komisiji naložio snošenje troškova.

Postupak pred Sudom i zahtjevi stranaka

13 Rješenjima predsjednika Suda od 21. prosinca 2016. društvu Bankia SA i trideset i dvama drugim subjektima (u daljnjem tekstu: Bankia i dr.) te društvu Aluminios Cortizo SAU odobrena je intervencija u potporu zahtjevu društava Lico Leasing i PYMAR.

14 Komisija svojom žalbom od Suda zahtijeva da ukine pobijanu presudu, vrati predmet na odlučivanje Općem sudu i naloži tužiteljima u prvom stupnju snošenje troškova.

15 Kraljevina Španjolska zahtijeva da se žalba odbije kao neosnovana i da se Komisiji naloži snošenje troškova.

16 Lico Leasing i PYMAR traže da se žalba odbaci kao nedopuštena i, podredno, odbije kao neosnovana te zahtijevaju da se Komisiji naloži snošenje troškova.

17 Bankia i dr. i Aluminios Cortizo od Suda zahtijevaju da proglasi žalbu neosnovanom i naloži Komisiji snošenje troškova.

O žalbi

Dopuštenost

18 Društva Lico Leasing i PYMAR izražavaju sumnju o dopuštenosti žalbe koja se, prema njihovom mišljenju, temelji na novim navodima o određivanju korisnika prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera, poput onih prema kojima su GIU i ulagači inili gospodarsku jedinicu, a čiji je cilj otkloniti nedosljednosti u spornoj odluci.

19 Međutim, valja utvrditi da se te sumnje ne odnose na element žalbe koji bi, kao takav, utjecao na njezinu dopuštenost i da bi nedopuštenost predmetnih navoda, pod pretpostavkom da je dokazana, mogla utjecati samo na određene argumente koje je istaknula Komisija u prilog svojoj žalbi, odnosno one koji se odnose na određivanje korisnika prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera. Dopuštenost tih navoda stoga će se u ovoj presudi ocjenjivati u okviru ispitivanja prvog dijela prvog žalbenog razloga.

20 Slijedi da treba odbiti prigovor nedopuštenosti koji su istaknula društva Lico Leasing i PYMAR.

Prvi žalbeni razlog

21 Komisija se u svojem prvom žalbenom razlogu poziva na pogreške koje se tiču prava do kojih je navodno došlo pri tumačenju i primjeni članka 107. stavka 1. UFEU-a, a koje se odnose na pojmove „poduzetnik” i „selektivna prednost”.

Prvi dio prvog žalbenog razloga

22 U okviru prvog dijela prvog žalbenog razloga Komisija tvrdi, kao prvo, da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava pri određivanju korisnika potpore i u vezi s pojmovima „poduzetnik”, „prednost” i „selektivna mjera”. Nadalje, prigovara Općem sudu da je povrijedio članak 296. UFEU-a time što je smatrao da sporna odluka u tom pogledu nije obrazložena odnosno da sadržava proturježno obrazloženje. Taj drugi prigovor bit će ispitan zajedno s drugim žalbenim razlogom.

– Argumentacija stranaka

23 Komisija u prilog prvom prigovoru prvog dijela svojeg prvog žalbenog razloga tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je proveo iskrivljenu ocjenu situacije koja mu je dana na razmatranje i pomiješao ekonomski pojam „poduzetnik” s pojmom „porezni obveznik”. Opći sud je u točkama 116. do 118. pobijane presude pogrešno smatrao da porezne prednosti koje su dodijeljene GIU-ovima mogu, zbog njihove porezne transparentnosti, koristiti samo njihovim članovima. Opći sud je zatim cijelu pobijanu presudu obrazložio polazeći od tog pogrešnog utvrđenja, koje ne uzima u obzir postojanje GIU-ova, njihovu sposobnost da budu korisnici svih potpora porezne naravi i činjenicu da obavljaju gospodarsku djelatnost u određenom sektoru, i naveo da predmetne porezne mjere imaju opću, a ne selektivnu narav jer članovi GIU-ova mogu pripadati bilo kojem sektoru gospodarstva. Posljedica tog rasuđivanja je da bi svaki poduzetnik koji bi poprimio pravni oblik GIU-a mogao biti korisnik poreznih prednosti a da se one nikada ne bi mogle kvalificirati kao „državne potpore”.

24 Prema mišljenju Komisije, činjenica da svaka osoba načelno može biti član GIU-a ne pretvara mjeru koja očitito predstavlja odstupanje od referentnog okvira i koja se dodjeljuje samo poduzetnicima aktivnima u točno određenom sektoru djelatnosti u opću mjeru. U predmetnom slučaju djelatnost GIU-ova ograničena je na jedan sektor djelatnosti, odnosno financiranje stjecanja brodova putem ugovora o financijskom zakupu, njihovo davanje u goli zakup i naknadnu preprodaju, a korisnici prednosti razmotrenih u spornoj odluci su GIU-ovi i njihovi članovi uzeti zajedno ili, drugim riječima, jedinstveni subjekt koji čine svaki GIU i njegovi članovi.

25 Kraljevina Španjolska smatra da, protivno tvrdnjama Komisije, Op?i sud nije u pobijanoj presudi protuma?io pojam „poduzetnik” ni pojam „porezni obveznik”. Žalbom se GIU-ovima želi pripisati uloga poduzetnika koji obavljaju posebnu djelatnost, iako ta uloga nije ispitana u spornoj odluci, i ne pridaje se važnost ?injenici da porezna transparentnost podrazumijeva prijenos poreznih prednosti na ?lanove GIU-ova tako da su ti ?lanovi bili pravi i jedini adresati predmetnih poreznih mjera, kao što je to utvr?eno u samoj spornoj odluci. Naposljetku, ako bi se prihvatilo da je GIU pomo?no sredstvo u djelatnosti svojih ?lanova, da je po?etni korisnik poreznih prednosti i da ih proslje?uje svojim ?lanovima koji postaju kona?ni korisnici, kojima Komisija nalaže povrat potpore, Komisijini argumenti doveli bi do istih zaklju?aka kao i oni do kojih je došao Op?i sud.

26 Društva Lico Leasing i PYMAR tvrde da Op?i sud nije po?inio pogrešku pri odre?ivanju korisnika prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera, što je ?injenično, a ne pravno pitanje. Osim toga, nesporno je da se GIU-ovi ne mogu smatrati stvarnim korisnicima poreznih prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera. ?injenica da mjeru primjenjuju GIU-ovi koji obavljaju odre?enu vrstu gospodarskih transakcija ne zna?i da je ta mjera selektivna, s obzirom na to da se selektivnost prednosti, kao i svi ostali uvjeti za postojanje državne potpore, mora ispitati s obzirom na subjekte u korist kojih se gospodarska prednost ostvaruje. U predmetnom je slu?aju stoga zaista trebalo ispitati uvjet selektivnosti u odnosu na ulaga?e, što je dovelo do utvr?enja o postojanju poreznih prednosti dostupnih svim poduzetnicima.

27 Osim toga, ako bi se GIU-ovi smatrali korisnicima spomenutih prednosti, bilo bi teško odrediti zahva?en sektor gospodarske djelatnosti. Naime, tržište financiranja, zakupa i prodaje brodova karakteristi?no za GIU-ove ne postoji, s obzirom na to da su GIU-ovi koji su sudjelovali u ŠSPPZ-u samo jednostavni financijski instrumenti.

28 Komisijina tvrdnja prema kojoj su GIU-ovi i ulaga?i ?inili gospodarsku jedinicu, osim što je prvi put iznesena na raspravi pred Op?im sudom i podrazumijeva ispitivanje ?injeničnog pitanja, iskrivljava pojam „gospodarska jedinica”, koji pretpostavlja postojanje nadzora subjekta nad društvom i mogućnost stvarne intervencije, izravno ili neizravno, u njegovo upravljanje.

29 Bankia i dr. u biti tvrde da je argumentacija Komisije prema kojoj su GIU-ovi korisnici prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera nepravodobna i stoga nedopuštena. Komisija tom argumentacijom sada želi dokazati selektivnosti tih mjera pripisuju?i GIU-ovima svojstvo korisnika i sektorsku djelatnost, iako, s jedne strane, GIU-ovi ne primaju niti prenose poreznu prednost s obzirom na to da im primjenom tih mjera nastaju samo gubici i, s druge strane, gospodarski sektor u kojem su djelovali nije odre?en.

30 Aluminios Cortizo tako?er smatra da je GIU samo financijski mehanizam koji ne može imati svojstvo korisnika potpore i da, s obzirom na to da svaki poduzetnik može biti ?lan GIU-a, uvjet selektivnosti nije ispunjen u pogledu ulaga?a. Potonji ne ?ine gospodarsku grupu jer su me?usobno povezani jednostavnim ugovorom o udruživanju radi izgradnje posebnog proizvoda, a ne postoji ni djelatnost kupnje i prodaje ili zakupa koja ?ini tržište, s obzirom na to da transakcije obavljene u okviru ŠSPPZ-a proizlaze iz jednostavnog izvršenja ugovornih obveza. Selektivnost na koju se poziva može se ocijeniti samo na tržištu brodogradnje, što je Komisija, me?utim, odbila.

– Ocjena Suda

31 Budu?i da društva Lico Leasing i PYMAR osporavaju dopuštenost prvog prigovora iz prvog dijela Komisijina prvog žalbenog razloga, koji se temelji na pogreški koja se ti?e prava u vezi s odre?ivanjem korisnika prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera, jer je rije? o ?injeničnom pitanju, valja podsjetiti da ocjena ?injenica i dokaza ne predstavlja, osim u slu?aju njihova iskrivljavanja, pitanje prava koje je kao takvo podložno nadzoru Suda u okviru žalbenog

postupka. Međutim, nakon što je Opći sud utvrdio ili ocijenio činjenice, Sud je nadležan, na temelju članka 256. UFEU-a, nadzirati pravnu kvalifikaciju tih činjenica i pravne posljedice koje je iz njih izveo Opći sud (presude od 6. travnja 2006., General Motors/Komisija, C-551/03 P, EU:C:2006:229, t. 51.; od 22. prosinca 2008., British Aggregates/Komisija, C-487/06 P, EU:C:2008:757, t. 96. kao i od 20. prosinca 2017., Comunidad Autónoma del País Vasco i dr./Komisija, C-66/16 P do C-69/16 P, EU:C:2017:999, t. 97.).

32 Komisija ovim prigovorom ne osporava činjenice na koje se Opći sud oslonio, nego posljedice koje je iz njih izveo, osobito one koje je izveo iz porezne transparentnosti GIU-ova kako bi došao do utvrđenja da su ulagači, članovi GIU-ova, a ne GIU-ovi, bili korisnici prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera. Komisija time želi ishoditi nadzor nad pravnom kvalifikacijom koju je Opći sud izvršio u pogledu korisnika tih prednosti, što je u nadležnosti Suda u okviru žalbenog postupka. Navedeni prigovor stoga je dopušten.

33 Kada je riječ o Komisijinu argumentu prema kojem GIU-ovi i njegovi članovi čine gospodarsku jedinicu i korisnici su prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera, za koji Lico Leasing i PYMAR te Bankia i dr. tvrde da je nepravodoban, valja utvrditi da je taj argument iznesen pred Općim sudom, kao što to proizlazi iz točaka 167. i 168. pobijane presude. Prigovori koji su istaknuti u odnosu na taj argument stoga nisu osnovani.

34 Što se tiče merituma, valja podsjetiti da se pravo tržišnog natjecanja Unije, a osobito zabrana iz članka 107. stavka 1. UFEU-a, odnosi na djelatnosti poduzetnika. Pojmom „poduzetnik” u tom kontekstu obuhvaćen je svaki subjekt koji obavlja gospodarsku djelatnost, bez obzira na pravni položaj tog subjekta i način njegova financiranja. Gospodarska je djelatnost svaka djelatnost koja se sastoji od ponude robe ili usluga na danom tržištu (vidjeti u tom smislu presudu od 27. lipnja 2017., Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, t. 39., 41. i 45. kao i navedenu sudsku praksu).

35 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, da bi se nacionalna mjera kvalificirala „državnom potporom” u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, moraju se ispuniti sve sljedeće pretpostavke. Kao prvo, mora biti riječ o državnoj intervenciji ili intervenciji putem državnih sredstava. Kao drugo, ta intervencija mora biti takva da može utjecati na trgovinu među državama članicama. Kao treće, ona mora davati selektivnu prednost svojem korisniku. Kao četvrto, ona mora narušavati ili prijetiti da će narušiti tržišno natjecanje (presude od 10. lipnja 2010., Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-140/09, EU:C:2010:335, t. 31. i navedena sudska praksa; od 21. prosinca 2016., Komisija/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, t. 40. i od 21. prosinca 2016., Komisija/World Duty Free Group i dr., C-20/15 P i C-21/15 P, EU:C:2016:981, t. 53.).

36 Što se tiče uvjeta postojanja selektivne prednosti, prema ustaljenoj sudskoj praksi državnim potporama smatraju se intervencije koje su bez obzira na svoj oblik takve da mogu staviti poduzetnike izravno ili neizravno u povoljniji položaj ili koje treba smatrati gospodarskom prednošću koju poduzetnik korisnik ne bi ostvario u normalnim tržišnim uvjetima. Tako se osobito smatraju potporama intervencije koje u različitim oblicima smanjuju troškove koji uobičajeno opterećuju proračun poduzetnika i koje zato, iako nisu subvencije u strogom značenju riječi, imaju istu narav i identične učinke (presuda od 27. lipnja 2017., Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, t. 65. i 66. kao i navedena sudska praksa). Članak 107. stavak 1. UFEU-a ne pravi razliku na temelju razloga i ciljeva državnih intervencija, nego ih definira s obzirom na njihove učinke i stoga neovisno o upotrijebljenim tehnikama (vidjeti u tom smislu presude od 15. studenoga 2011., Komisija i Španjolska/Vlada Gibraltara i Ujedinjena Kraljevina, C-106/09 P i C-107/09 P, EU:C:2011:732, t. 87., 92. i 93. i od 28. lipnja 2018., Andres (stečaj Heitkamp BauHolding)/Komisija, C-203/16 P, EU:C:2018:505, t. 91.).

37 Što se posebno tiče nacionalnih mjera koje pružaju porezne pogodnosti, treba podsjetiti da

mjera takve naravi koja, iako ne uključuje prijenos državnih sredstava, korisnike stavlja u povoljniji financijski položaj od ostalih poreznih obveznika može pružiti selektivnu prednost korisnicima i stoga predstavlja državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Međutim, takvu potporu u smislu te odredbe ne predstavlja porezna prednost koja proizlazi iz opće mjere koja se bez razlike primjenjuje na sve gospodarske subjekte (vidjeti u tom smislu presudu od 15. studenoga 2011., Komisija i Španjolska/Vlada Gibraltara i Ujedinjena Kraljevina, C-106/09 P i C-107/09 P, EU:C:2011:732, t. 72. i 73. i navedenu sudsku praksu; također vidjeti presude od 21. prosinca 2016., Komisija/World Duty Free Group i dr., C-20/15 P i C-21/15 P, EU:C:2016:981, t. 56. i od 28. lipnja 2018., Andres (stečaj Heitkamp BauHolding)/Komisija, C-203/16 P, EU:C:2018:505, t. 85.). Isto tako, pojam „državna potpora” ne odnosi se na državne mjere kojima se uvodi razlika između poduzetnika i koje su time *a priori* selektivne ako ta razlika proizlazi iz naravi i strukture sustava kojeg su dio (presude od 21. prosinca 2016., Komisija/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, t. 41. i od 28. lipnja 2018., Andres (stečaj Heitkamp BauHolding)/Komisija, C-203/16 P, EU:C:2018:505, t. 87.).

38 U predmetnom slučaju, u okviru prihvaćanja tužbenog razloga koji su istaknuli Kraljevina Španjolska, Lico Leasing i PYMAR, prema kojem je Komisija povrijedila članak 107. stavak 1. UFEU-a jer nisu ispunjeni uvjeti selektivnosti, opasnosti od narušavanja tržišnog natjecanja i utjecaja na trgovinu, pri čemu se ispunjenost tih uvjeta prema njihovu mišljenju treba utvrditi samo u odnosu na prednosti koje su ostvarili ulagači, Opći sud je u točki 116. pobijane presude utvrdio da iako su GIU-ovi bili korisnici triju poreznih mjera iz članka 1. sporne odluke, članovi GIU-ova su bili ti koji su imali koristi od gospodarskih prednosti koje su proizašle iz tih triju mjera zbog porezne transparentnosti GIU-ova i na koje se uostalom odnosio nalog za povrat određen člankom 4. stavkom 1. te odluke. U točki 117. te presude utvrdio je da je u nedostatku gospodarske prednosti u korist GIU-ova Komisija pogrešno smatrala da su oni imali koristi od državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Stoga je u točki 118. navedene presude zaključio da „[b]udući da su ulagači, a ne GIU-ovi, ti koji su imali koristi od poreznih i gospodarskih prednosti koje proizlaze iz ŠSPPZ-a, [...] valja ispitati jesu li prednosti koje su ulagači stekli bile selektivne naravi, mogu li narušiti tržišno natjecanje i utječu li na trgovinu među državama članicama i je li pobijana odluka dovoljno obrazložena u pogledu analize tih mjerila”.

39 Nakon što je u točki 164. pobijane presude podsjetio da se analiza selektivnosti prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera provedena u spornoj odluci također oslanja na utvrđenje da ŠSPPZ stavlja u povoljniji položaj određene djelatnosti, odnosno stjecanje brodova putem ugovora o financijskom zakupu, osobito radi njihova davanja u goli zakup i naknadne preprodaje, Opći je sud u točkama 171. i 176. te presude istaknuo da se to utvrđenje odnosilo na djelatnosti koje su obavljali GIU-ovi osnovani u svrhu ŠSPPZ-a, ali ne i na industrijske ili gospodarske djelatnosti članova GIU-ova, koji kao ulagači imaju udjele u njima. Iz toga je u točkama 176. i 180. navedene presude zaključio da se selektivnost predmetnih poreznih mjera ne može temeljiti na tom utvrđenju.

40 Iz tih razmatranja proizlazi da, bez dovođenja u pitanje opisa ŠSPPZ-a koji je Komisija iznijela u spornoj odluci, koji je preuzet u pobijanoj presudi i sažet u točkama 4. do 9. ove presude, ni, konkretno, utvrđenja prema kojima su predmetne porezne mjere donesene za GIU-ove i njima su stavljene u povoljniji položaj djelatnosti koje su oni obavljali, Opći sud je zaključio da GIU-ovi ne mogu biti korisnici državne potpore samo zato što su zbog porezne transparentnosti tih udruženja ulagači, a ne GIU-ovi, bili ti koji su imali koristi od poreznih i gospodarskih prednosti koje proizlaze iz tih mjera.

41 Osim što je u suprotnosti s utvrđenjem iz točke 116. pobijane presude, prema kojem su GIU-ovi imali koristi od triju poreznih mjera iz članka 1. sporne odluke, taj zaključak temelji se na pogrešnoj primjeni članka 107. stavka 1. UFEU-a.

42 Naime, prema opisu ŠSPPZ-a, GIU-ovi su obavljali gospodarsku djelatnost, odnosno stjecanje brodova putem ugovora o financijskom zakupu, osobito radi njihova davanja u goli zakup i naknadne preprodaje, iz čega proizlazi da su oni poduzetnici u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a i sudske prakse navedene u točki 34. ove presude, što je Komisija istaknula u uvodnoj izjavi 126. sporne odluke.

43 GIU-ovi su ti koji su, s jedne strane, od porezne uprave tražili, sukladno članku 115. stavku 11. TRLIS-a, pogodnost ranije amortizacije zakupljene imovine i kojima je ona odobrena i, s druge strane, koji su se odlučili da neće primijeniti redovna pravila o porezu na dobit i odabrali sustav tonažnog poreza, kako se primjenjuje na temelju članka 50. stavka 3. RIS-a. GIU-ovi su također ti koji su ostvarili porezne prednosti u dvije faze, kao što je to navedeno u točki 9. ove presude, kombinacijom predmetnih poreznih mjera.

44 Gospodarske prednosti koje iz toga proizlaze odgovaraju, s obzirom na činjenice utvrđene u točki 5.3.2.6. sporne odluke, prednostima koje GIU-ovi ne bi mogli ostvariti u istoj operaciji financiranja samom primjenom općih mjera, a to su kamate uštede na iznosima poreznih uplata odgođenih na temelju rane amortizacije, iznos poreza koji je izbjegnuto ili kamate uštede na porezu odgođenom na temelju sustava tonažnog poreza i iznos izbjegnuto poreza na kapitalnu dobit ostvarenu pri prodaji broda. ŠSPPZ stoga podrazumijeva korištenje državnih sredstava u obliku gubitka poreznih prihoda i određenih kamata, kao što je utvrđeno u točki 5.3.3. te odluke.

45 Točno je da su te prednosti u cijelosti prenesene na članove GIU-ova jer su, s obzirom na to da su GIU-ovi bili porezno transparentni u odnosu na članove koji su španjolski rezidenti, dobit i gubitci koje su bilježili GIU-ovi automatski preneseni na njihove članove rezidentne u toj državi članici na proporcionalnoj osnovi u odnosu na njihove udjele. Ipak, predmetne porezne mjere primijenjene su na GIU-ove i oni su bili izravni korisnici prednosti koje su iz njih proizlazile. Tim su prednostima, prema uvodnoj izjavi 157. sporne odluke, stavljene u povoljniji položaj djelatnosti stjecanja brodova putem ugovora o zakupu, osobito radi njihova davanja u goli zakup i naknadne preprodaje.

46 Iz toga proizlazi da su predmetne porezne mjere, s obzirom na sudsku praksu navedenu u točkama 35. do 37. ove presude, bile državne potpore u korist GIU-ova i da je stoga Opći sud, time što GIU-ovima nije priznao svojstvo korisnika tih mjera jer su ti subjekti bili porezno transparentni, isključio to da oni mogu biti korisnici državnih potpora već na temelju njihova pravnog oblika i s njime povezanih pravila o oporezivanju dobiti. Međutim, takvo isključenje protivno je sudskoj praksi navedenoj u točkama 34. i 36. ove presude, iz koje proizlazi da kvalifikacija mjere kao „državne potpore” ne može ovisiti o pravnom statusu predmetnih poduzeća ni upotrijebljenim tehnikama.

47 Na taj zaključak ne utječe odluka Komisije da naloži povrat nespojivih potpora od samih ulagača GIU-ova, o čijoj zakonitosti Sud nije dužan odlučiti u okviru ovog žalbenog postupka.

48 Slijedi da je prvi prigovor iz prvog dijela prvog žalbenog razloga osnovan.

Drugi dio prvog žalbenog razloga

– *Argumentacija stranaka*

49 U okviru drugog dijela prvog žalbenog razloga Komisija prigovara Op?em sudu da je u to?kama 157. do 163. pobijane presude po?inio pogrešku koja se ti?e prava pri analizi selektivne prednosti koja proizlazi iz diskrecijske ovlasti porezne uprave. Taj sud svoje je rasu?ivanje utemeljio na pogrešnoj pretpostavci da GIU-ovi ne mogu imati koristi od porezne prednosti i povrijedio je ustaljenu sudsku praksu prema kojoj mjera koja ima op?i karakter postaje selektivna ako se prednost ostvaruje na temelju diskrecijskog postupka.

50 Osim toga, iako je sama diskrecijska ovlast ta koja omogu?ava da se odre?ene poduzetnike stavi u povoljniji položaj od onog drugih poduzetnika, Op?i sud je proveo ocjenu *ex post* i tako pomiješao selektivnost utemeljenu na kriteriju diskrecijskog upravljanja i *de facto* selektivnost, koja ovisi o ispitivanju konkretnog ponašanja tijela koje dodjeljuje prednost. Nadalje, upravna odobrenja za primjenu rane amortizacije i sustava tonažnog poreza dodijeljena su samo GIU-ovima koji obavljaju djelatnost financiranja brodova i njihova davanja u goli zakup, što ih je stavilo u povoljniji položaj od onog drugih poduzetnika.

51 Kraljevina Španjolska tvrdi da je Op?i sud naveo da diskrecijska ovlast porezne uprave nije utvr?ena i da je rije? o ?injenicom utvr?enju koje ne može biti predmet nadzora Suda. Nadalje, kao što je to Op?i sud tako?er utvrdio, ta ovlast bila je vrlo ograni?ena jer se sastojala samo od odre?ivanja vrste imovine na koju se može primijeniti rana amortizacija, a ne od odre?ivanja korisnika. Uvjet iz sudske prakse prema kojem za postojanje selektivnosti predmetne prednosti mora biti rije? o širokoj diskrecijskoj ovlasti koja omogu?ava odre?ivanje korisnika i uvjeta mjere koja se primjenjuje na temelju kriterija nepovezanih s poreznim sustavom stoga nije ispunjen. Osim toga, protivno tvrdnjama Komisije, Op?i sud nije ispitao selektivnost prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera *ex post*, umjesto da se osloni na kriterij diskrecijskog upravljanja potporom.

52 Društva Lico Leasing i PYMAR tako?er smatraju da utvr?enja iz pobijane presude o diskrecijskoj naravi ovlasti porezne uprave u okviru mehanizma ŠSPPZ-a spadaju u ocjenu ?injenica. Osim toga, smatraju da je Op?i sud pravilno ocijenio selektivnost prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera, odbacivši i postojanje selektivnosti na temelju diskrecijske ovlasti porezne uprave i postojanje *de facto* selektivnosti.

53 Isto tako, Bankia i dr. tvrde da Op?i sud nije po?inio pogrešku koja se ti?e prava time što je utvrdio da ne postoji selektivnost *de jure* ni *de facto*. Prema njihovom mišljenju, ?ak i ako se pretpostavi da postoji sektorska selektivnost u podru?ju pomorstva ili brodogradnje, ta selektivnost ne odnosi se na ulaga?e, koji su odre?eni kao krajnji i jedini korisnici predmetnih poreznih mjera.

54 Aluminios Cortizo slaže se s argumentima koje isti?u Kraljevina Španjolska, Lico Leasing, PYMAR i Bankia i dr.

– Ocjena Suda

55 Valja podsjetiti da za utvr?ivanje selektivnosti porezne prednosti nije potrebno da nadležna nacionalna tijela imaju diskrecijsku ovlast za njihovo dodjeljivanje. Me?utim, postojanje navedene ovlasti može biti takvo da omogu?ava tim tijelima da pogoduju odre?enim poduzetnicima ili proizvodnji odre?ene robe na štetu drugih i stoga takvo da se na temelju njega može utvrditi postojanje potpore u smislu ?lanka 107. stavka 1. UFEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 15. srpnja 2004., Španjolska/Komisija, C-501/00, EU:C:2004:438, t. 121.). To je osobito tako ako nadležna tijela raspolažu diskrecijskom ovlašt?u utvr?ivanja korisnika i uvjeta mjere koja se primjenjuje na osnovi kriterija nepovezanih s poreznim sustavom. S druge strane, primjena sustava izdavanja odobrenja u okviru kojeg nadležna tijela raspolažu samo ovlašt?u ocjene koja je ograni?ena objektivnim kriterijima utvr?enima predmetnim propisima koji nisu nepovezani s

poreznim sustavom ne može se smatrati selektivnom (vidjeti u tom smislu presudu od 18. srpnja 2013., P, C-6/12, EU:C:2013:525, t. 26. i 27.).

56 U predmetnom slučaju Opći sud je, da bi došao do zaključka da je Komisija pogrešno u točki 156. sporne odluke smatrala da su prednosti koje proizlaze iz ŠSPPZ-a u cjelini selektivne jer ovise o diskrecijskoj ovlasti dodijeljenoj poreznoj upravi, u točki 158. pobijane presude utvrdio da su usprkos postojanju sustava odobrenja koji sadržava navodne diskrecijske elemente te prednosti ostale dostupne pod jednakim uvjetima svim ulagačima koji su odlučili sudjelovati u operacijama u okviru ŠSPPZ-a namijenjenima financiranju brodova kupnjom udjela u GIU-ovima koje su osnovale banke.

57 Opći sud je, nakon što je u točki 159. te presude naveo da su se uvjeti za izdavanje odobrenja za ranu amortizaciju *de iure* odnosili samo na obilježja imovine koja može biti rano amortizirana, da je Komisija u spornoj odluci navela da je porezna uprava u okviru izvršavanja diskrecijske ovlasti ranu amortizaciju odobravalala samo za određenu kategoriju imovine i da predmetne prednosti nisu bile odbijene nijednoj operaciji u okviru ŠSPPZ-a, u točkama 160. i 162. pobijane presude istaknuo da je, ako se pretpostavi da je dokazana, ta diskrecijska ovlast *de jure* i *de facto* dovela samo do određivanja vrste transakcija koje mogu imati koristi od predmetnih poreznih prednosti, odnosno operacija ŠSPPZ-a namijenjenih financiranju brodova, uz isključivanje drugih proizvoda, i da je ipak mogućnost sudjelovanja u tim operacijama bila dostupna svim poduzetnicima. Iz toga je zaključio da postojanje sustava izdavanja odobrenja u ovom slučaju ne može prednosti od kojih su imali koristi ulagači imali učiniti selektivnima.

58 Međutim, valja utvrditi da se ta razmatranja temelje na pogrešnoj pretpostavci da su se samo ulagači, a ne GIU-ovi, mogli smatrati korisnicima prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera i da se zato uvjet selektivnosti trebao ispitati u odnosu na ulagače, a ne GIU-ove. Opći sud je stoga počinio pogrešku koja se tiče prava jer nije ispitao je li sustav izdavanja odobrenja za ranu amortizaciju predviđen člankom 48. stavkom 4. i člankom 115. stavkom 11. TRLIS-a te člankom 49. RIS-a poreznoj upravi dodjeljivao takvu diskrecijsku ovlast kojom su se u povoljniji položaj stavljale djelatnosti koje su obavljali GIU-ovi koji su sudjelovali u ŠSPPZ-u ili koja je imala za učinak da su se takve djelatnosti stavljale u povoljniji položaj.

59 Stoga valja prihvatiti drugi dio prvog žalbenog razloga.

Treći dio prvog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

60 Komisija u okviru trećeg dijela prvog žalbenog razloga prigovara Općem sudu jer je u točkama 139. do 155. pobijane presude smatrao, oslanjajući se na presude od 7. studenoga 2014., Banco Santander i Santusa/Komisija (T-399/11, EU:T:2014:938) te od 7. studenoga 2014., Autogrill España/Komisija, (T-219/10, EU:T:2014:939), da to da se porezne prednosti dodjeljuju radi ulaganja u određeni proizvod uz isključivanje drugih proizvoda ili drugih vrsta ulaganja ne čini te prednosti selektivnima u odnosu na ulagače s obzirom na to da je transakcija dostupna svim poduzetnicima. Međutim, Sud je odbio tu tezu poništivši te presude presudom od 21. prosinca 2016., Komisija/World Duty Free Group i dr. (C-20/15 P i C-21/15 P, EU:C:2016:981). Osim toga, Opći sud je pogrešno analizirao sudsku praksu.

61 Kraljevina Španjolska navodi da je Komisija propustila napomenuti da je Opći sud, iako je uzeo u obzir presude od 7. studenoga 2014., Banco Santander i Santusa/Komisija (T-399/11, EU:T:2014:938) i od 7. studenoga 2014., Autogrill España/Komisija (T-219/10, EU:T:2014:939), ipak izričito napomenuo da donosi odluku u okviru postojećih sudske prakse i da slijedi ustaljenu sudsku praksu u području poreza. Iz potonje proizlazi da porezni sustav nije selektivan ako od

njega bez razlike imaju korist svi gospodarski subjekti. Komisija u predmetnom slu?aju nije utvrdila kategoriju poduzetnika na koju se primjenjuje odstupanje ni na?in usporedbe tih poduzetnika i onih na koje se ono ne može primijeniti.

62 Lico Leasing i PYMAR tvrde da Op?i sud, s obzirom na to da predmetne porezne mjere nisu bile selektivne jer je svaki poduzetnik bez razlike mogao ulagati u GIU-ove i imati koristi od prednosti koje su proizlazile iz tih ulaganja, nije po?inio pogrešku time što je na temelju toga utvrdio da prednosti koje su ulaga?i dobili u okviru ŠSPPZ-a nisu selektivne. Presuda od 21. prosinca 2016., Komisija/World Duty Free Group i dr. (C-20/15 P et C-21/15 P, EU:C:2016:981), ne dovodi u pitanje tu ocjenu jer u ŠSPPZ-u ne postoji odstupanje koje odre?ene porezne obveznike stavlja u povoljniji položaj u odnosu na druge porezne obveznike koji se nalaze u usporedivoj ?injennoj i pravnoj situaciji s obzirom na referentni porezni sustav ni diskriminacija izme?u razli?itih kategorija ulaga?a, s obzirom na to da je ŠSPPZ sredstvo porezne optimizacije dostupno svima. Osim toga, sporna odluka ne sadržava nikakvo obrazloženje o elementima koji su nužni za primjenu kriterija navedenih u toj presudi, osobito onih koji omogu?avaju utvr?ivanje referentnog okvira.

63 Bankia i dr. isti?u da iz pobijane presude proizlazi da je i sama Komisija napravila razliku izme?u ovog predmeta i onog u kojem je donesena presuda od 21. prosinca 2016., Komisija/World Duty Free Group i dr. (C-20/15 P i C-21/15 P, EU:C:2016:981) time što je ustvrdila da su prednosti koje proizlaze iz ŠSPPZ-a dodijeljene ulaga?ima zbog obavljanja odre?enih gospodarskih djelatnosti putem GIU-ova, a ne zbog samog izvršavanja ulaganja. U svakom slu?aju, za razliku od tog potonjeg predmeta, predmetne porezne mjere ne stavljaju u povoljniji položaj subjekte koji se nalaze u ?injennoj i pravnoj situaciji koja je usporediva s onom drugih subjekata s obzirom na to da Komisija nije dokazala, pa ?ak ni definirala referentni okvir.

– Ocjena Suda

64 Iz to?aka 130. i 132. pobijane presude proizlazi da su Kraljevina Španjolska, Lico Leasing i PYMAR pred Op?im sudom istaknuli da je mogućnost sudjelovanja u strukturama u sklopu ŠSPPZ-a i stoga ostvarivanja prednosti koje iz toga proizlaze bila dostupna svim ulaga?ima u svim sektorima gospodarstva, bez ikakvog prethodnog uvjeta ili ograni?enja, tako da se prednosti koje su ulaga?i primili nisu mogle smatrati selektivnima, osobito s obzirom na presude od 7. studenoga 2014., Banco Santander i Santusa/Komisija (T-399/11, EU:T:2014:938) i od 7. studenoga 2014., Autogrill España/Komisija (T-219/10, EU:T:2014:939), dok je Komisija tvrdila da su predmetne porezne mjere bile selektivne u odnosu na ulaga?e jer su samo poduzetnici koji su izvršavali odre?enu vrstu ulaganja putem GIU-ova imali koristi od njih, a poduzetnici koji su izvršavali sli?nu vrstu ulaganja u sklopu drugih transakcija nisu mogli ostvariti te prednosti.

65 Op?i sud je odbio taj argument Komisije u to?ki 144. pobijane presude, pri ?emu se oslonio, u to?kama 139. do 143. te presude, na presude od 7. studenoga 2014., Banco Santander i Santusa/Komisija (T-399/11, EU:T:2014:938) i od 7. studenoga 2014., Autogrill España/Komisija (T-219/10, EU:T:2014:939) te je, nakon što je istaknuo da je, kao i u predmetima u kojima su donesene te presude, svaki poduzetnik mogao imati koristi od predmetnih poreznih prednosti izvršavanjem odre?ene vrste transakcije koja je dostupna pod jednakim uvjetima svim poduzetnicima bez razlike, zaklju?io da, kao u tim predmetima, ?injenica da su prednosti dodijeljene zbog ulaganja u odre?eni proizvod uz isklju?enje drugih proizvoda ili drugih vrsta ulaganja ne zna?i da su one selektivne u odnosu na ulaga?e, s obzirom na to da je ta transakcija dostupna svima.

66 Nadalje, Op?i sud je, nakon što je u to?kama 146. do 154. analizirao presudu od 19. rujna 2000., Njema?ka/Komisija (C-156/98, EU:C:2000:467) i svoju sudsku praksu, u to?kama 148. i 150. pobijane presude smatrao da iz nje proizlazi da, kada je prednost pod jednakim uvjetima

dodijeljena svim poduzetnicima na temelju poduzimanja određene vrste ulaganja koje je dostupno svim subjektima, ta je prednost u odnosu na te subjekte opće naravi i nije državna potpora u njihovu korist. Iz toga je zaključio, u točki 155. te presude, da se prednosti koje su stekli ulagači koji su sudjelovali u operacijama ŠSPPZ-a ne mogu smatrati selektivnima zato što su od njih imali koristi samo poduzetnici koji su poduzimali tu određenu vrstu ulaganja putem GIU-a.

67 U tom pogledu valja napomenuti da se u pobijanoj presudi analiza razloga koji je Komisija iznijela u svoju obranu u postupku pred Općim sudom temelji na pogrešnoj pretpostavci da su se samo ulagači, a ne GIU-ovi, mogli smatrati korisnicima prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera i da se stoga uvjet selektivnosti trebao ispitati u odnosu na ulagače, a ne GIU-ove.

68 Osim toga, Sud je u presudi od 21. prosinca 2016., Komisija/World Duty Free Group i dr. (C-20/15 P i C-21/15 P, EU:C:2016:981) presudio da se rasuđivanje izneseno u presudama od 7. studenoga 2014., Banco Santander i Santusa/Komisija (T-399/11, EU:T:2014:938) i od 7. studenoga 2014., Autogrill España/Komisija (T-219/10, EU:T:2014:939), prema kojem se na temelju samog postojanja iznimke ili odstupanja od referentnog okvira koji je odredila Komisija ne može utvrditi da se spornom mjerom u povoljniji položaj stavljaju „određeni poduzetnici ili proizvodnje određene robe” u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a jer je ta mjera *a priori* dostupna svim poduzetnicima i odnosi se na kategoriju gospodarskih aktivnosti, a ne na posebnu kategoriju poduzetnika kojoj bi se jedino pogodovalo tom mjerom, temelji na pogrešnoj primjeni uvjeta selektivnosti predviđenog člankom 107. stavkom 1. UFEU-a.

69 U točki 67. presude od 21. prosinca 2016., Komisija/World Duty Free Group i dr. (C-20/15 P et C-21/15 P, EU:C:2016:981), Sud je naime podsjetio da je, što se tiče nacionalne mjere koja pruža poreznu pogodnost općeg dosega, uvjet selektivnosti ispunjen kada Komisija može dokazati da ta mjera odstupa od redovnog ili „uobičajenog” poreznog sustava koji se primjenjuje u dotičnoj državi članici, uvodeći tako svojim konkretnim učincima razliku u postupanju između subjekata iako se subjekti koji imaju korist od te porezne pogodnosti i oni koji su od toga isključeni, s obzirom na cilj navedenog poreznog sustava te države članice, nalaze u usporedivoj činjeničnoj i pravnoj situaciji. U točkama 70. i 71. spomenute presude Sud je naveo da se dodatni zahtjev određivanja posebne kategorije poduzetnika koji bi jedini bili stavljeni u povoljniji položaj predmetnom mjerom i koje bi bilo moguće razlikovati zbog posebnih svojstava koja su im zajednička i obilježavaju ih ne može izvesti iz sudske prakse Suda.

70 Osim toga, u točkama 80. i 81. presude od 21. prosinca 2016., Komisija/World Duty Free Group i dr. (C-20/15 P et C-21/15 P, EU:C:2016:981), Sud je podsjetio da okolnost da poduzetnici korisnici pripadaju različitim sektorima djelatnosti nije dostatna da bi se dovela u pitanje selektivnost predmetne mjere te je smatrao da eventualnu selektivnost te mjere ni na koji način ne dovodi u pitanje činjenica da bitan uvjet za ishođenje porezne prednosti koju pruža ta mjera obuhvaća gospodarsku transakciju, štoviše strogo financijsku transakciju koja je neovisna o naravi djelatnosti poduzetnika korisnika.

71 Slijedi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je smatrao, u kontekstu odbijanja razloga koji je Komisija istaknula u svoju obranu, da se prednosti koje su stekli ulagači koji su sudjelovali u operacijama ŠSPPZ-a nisu mogle smatrati selektivnima jer su te operacije bile pod jednakim uvjetima dostupne svim poduzetnicima bez razlike a da nije ispitaio je li Komisija dokazala da se predmetnim poreznim mjerama na temelju njihovih konkretnih učinaka uspostavlja razlika u postupanju prema gospodarskim subjektima, iako su se subjekti koji su imali koristi od poreznih prednosti i oni koji nisu bili korisnici tih prednosti nalazili, s obzirom na cilj koji se želio ostvariti navedenim poreznim sustavom, u usporedivom činjeničnom i pravnom položaju.

72 Slijedom navedenoga, valja prihvatiti treći dio prvog žalbenog razloga.

Drugi prigovor iz prvog dijela prvog žalbenog razloga i drugi žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

73 U prilog drugom prigovoru iz prvog dijela prvog žalbenog razloga Komisija tvrdi da je Op?i sud u to?kama 169. do 177. pobijane presude povrijedio ?lanak 296. UFEU-a time što je smatrao da sporna odluka nije obrazložena ili sadržava proturje?nost u obrazloženju. Naime, ideja gospodarskog jedinstva izme?u GIU-ova i njihovih ?lanova proteže se kroz cijelu spornu odluku, a rasu?ivanje koje se u njoj iznosi o selektivnosti prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera temelji se pojmu „poduzetnik” u smislu ?lanka 107. stavka 1. UFEU-a. Iako je Op?i sud naveo da je u toj odluci selektivnost predmetnih poreznih mjera opisana na na?in da su se njima u povoljniji položaj stavljale odre?ene djelatnosti, on je zatim razdvojeno razmotrio GIU-ove i njihove ?lanove i svoje ispitivanje ograni?io na prednosti koje su ostvarivali ulaga?i.

74 Navodi Op?eg suda o uvodnoj izjavi 28. sporne odluke, iz to?ke 175. pobijane presude, iskrikljavaju njezin sadržaj tako da joj pripisuju nepostoje?a proturje?ja. Naime, ta uvodna izjava, u kojoj se ?lanovi GIU-ova kvalificiraju „ulaga?ima”, ne sadržava ocjenu Komisije koja bi bila u suprotnosti s nekom drugom, s obzirom na to da se ograni?ava na ponavljanje argumenata odre?enih zainteresiranih osoba i terminološki odabir koji ne mijenja narav GIU-ova.

75 U prilog svojem drugom žalbenom razlogu Komisija se poziva na pogreške koje se ti?u prava u pogledu obveze obrazlaganja i iskrikljavanje sporne odluke koji su po?injani u to?kama 198. do 208. pobijane presude. Op?i sud smatrao je da su posebne okolnosti slu?aja zahtijevale detaljnije obrazloženje te odluke u pogledu opasnosti od narušavanja tržišnog natjecanja i utjecaja na trgovinu, iako, za razliku od predmeta u kojem je donesena presuda od 30. travnja 2009., Komisija/Italija i Wam (C-494/06 P, EU:C:2009:272), na koju se pozvao, nijedna nova i iznimna okolnost u predmetnom slu?aju nije zahtijevala takvo obrazloženje. Osobito nema nikakve dvojbe da je u?inak predmetnih poreznih mjera bio izravno smanjenje izravne porezne osnovice poreza na dobit, da su GIU-ovi i njihovi ?lanovi djelovali na liberaliziranim europskim tržištima na kojima su konkurirali drugim gospodarskim subjektima i da prednosti koje su proizlazile iz tih mjera nisu bile niski iznosi.

76 Op?i sud je pogrešno smatrao da sporna odluka nije bila dovoljno obrazložena u pogledu postojanja opasnosti od narušavanja tržišta na kojem su djelovali GIU-ovi jer njome nisu objašnjeni razlozi zbog kojih su GIU-ovi zajedno sa svojim ?lanovima ?inili gospodarsku jedinicu. Naime, neovisno o tome, postojanje narušavanja tržišnog natjecanja na tom tržištu dovoljno je da bi se utvrdilo da je ispunjen taj uvjet za primjenu ?lanka 107. stavka 1. UFEU-a.

77 Kraljevina Španjolska napominje da je Komisija prvi put pred Op?im sudom razvila svoju tezu o gospodarskoj jedinici koju ?ine GIU-ovi i njihovi ?lanovi. Ta teza protivi se samoj biti GIU-ova, koji su jednostavni instrument koji omogu?ava ostvarivanje poreznih prednosti. Osim toga, ako je Komisija, kada je upu?ivala na „GIU-ove i/ili njihove ulaga?e” u spornoj odluci, htjela istaknuti da su oni predstavljali jednu te istu gospodarsku jedinicu, trebala je u dovoljnoj mjeri obrazložiti tu ocjenu. Isto tako, pripadnost GIU-ova to?no odre?enom sektoru djelatnosti nije jasno objašnjena u toj odluci. Op?i sud je stoga s pravom utvrdio da sporna odluka nije dovoljno obrazložena.

78 Suprotno onomu što tvrdi Komisija, Op?i sud nije zahtijevao, što se ti?e opasnosti od narušavanja tržišnog natjecanja i utjecaja na trgovinu, stupanj obrazloženja viši od onog koji se zahtijeva sudskom praksom, a upu?ivanje u pobijanoj presudi na presudu od 30. travnja 2009., Komisija/Italija i Wam (C-494/06 P, EU:C:2009:272) nije odlu?uju?e za rasu?ivanje koje je dovelo Op?i sud do zaklju?ka o obrazloženju sporne odluke. Me?utim, postoje sli?nosti izme?u okolnosti

predmeta u kojem je donesena ta presuda i onih ovog predmeta. Osim toga, s obzirom na to da Komisija nije odredila skupinu ili kategoriju poduzetnika koja je imala koristi od predmetnih poreznih mjera, Op?em sudu se ne može prigovoriti to što je smatrao da je ona povrijedila svoju obvezu obrazlaganja i u pogledu narušavanja tržišnog natjecanja i utjecaja na trgovinu jer postoji korelacija između selektivnosti prednosti i narušavanja tržišnog natjecanja.

79 Lico Leasing i PYMAR također smatraju da teza o gospodarskoj jedinici koju su ?inili GIU-ovi i njihovi ?lanovi, pod pretpostavkom da je sadržana u spornoj odluci, u tom pogledu nije obrazložena, kao što je to podredno istaknuo Op?i sud. Oni usto napominju da Op?i sud nije zahtijevao detaljnije obrazloženje u pogledu opasnosti od narušavanja tržišnog natjecanja i utjecaja na trgovinu, nego je utvrdio potpuni nedostatak obrazloženja u vezi s tim. Naime, oni smatraju da je, ako je rije? o složenom slu?aju u kojem je do narušavanja tržišnog natjecanja došlo, prema mišljenju Komisije, u dvije različite faze, bilo nužno pružiti odgovarajuće obrazloženje. Me?utim, tvrdnja iz sporne odluke prema kojoj su korisnici prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera djelovali u svim sektorima gospodarstva i te su prednosti osnažile njihov položaj na njihovim odnosnim tržištima op?enita je i ne objašnjava razloge zbog kojih ŠSPPZ konkretno dovodi do opasnosti od narušavanja tržišnog natjecanja i utjecaja na trgovinu među državama ?lanicama. Što se ti?e utjecaja na tržište davanja u goli zakup i kupnje i prodaje brodova, sporna odluka sadržava mnoge proturje?nosti i nedosljednosti u pogledu djelatnosti GIU-ova i, slijedom toga, također u pogledu sposobnosti predmetnih poreznih mjera da dovedu do narušavanja tržišnog natjecanja i utje?u na trgovinu.

80 Prema mišljenju društva Bankia i dr., postojanje gospodarske jedinice koju ?ine GIU-ovi i njihovi ?lanovi istaknuto je nepravodobno i ne proizlazi iz sporne odluke, tako da je Op?i sud s pravom podredno naveo da ta odluka nije obrazložena. Uzimaju?i u obzir posebne okolnosti ovog predmeta, oni smatraju da je Komisija trebala pružiti detaljnija pojašnjenja na temelju kojih bi se moglo razumjeti kako su prednosti koje su primili ulaga?i, a ne broderska poduze?a ili brodogradilišta, mogle narušiti ili prijetiti da ?e narušiti tržišno natjecanje i utjecati na tržišta na kojima su ti ulaga?i djelovali.

81 Društvo Aluminios Cortizo tvrdi da Komisija nije u spornoj odluci iznijela razloge zbog kojih nije ocijenila selektivnost prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera na tržištu brodogradnje, koje je jedino bilo zahva?eno. Osim toga, ono smatra da se narušavanje tržišnog natjecanja nije moglo utvrditi jer su ulaga?i djelovali u svim sektorima gospodarstva, a takvo narušavanje postoji samo ako je predmetna mjera selektivna. Budu?i da sporna odluka nije sadržavala objašnjenja u tom pogledu, Op?i sud je s razlogom utvrdio da ona nije obrazložena. GIU-ovi pak, s obzirom na to da su samo financijski instrumenti koji proizlaze iz jednostavnog izvršenja ugovornih odredbi, nisu sudjelovali ni u jednom tržištu, tako da se narušavanje tržišnog natjecanja nije moglo utvrditi ni na toj razini.

Ocjena Suda

82 Kao što je to Op?i sud podsjetio u to?ki 185. pobijane presude, prema ustaljenoj sudskoj praksi, obrazlaganje koje se zahtijeva ?lankom 296. UFEU-a mora biti prilago?eno naravi akta o kojem je rije? te mora na jasan i nedvosmislen na?in odražavati rasu?ivanje institucije, autora pobijanog akta, tako da se zainteresiranim osobama omogu?i upoznavanje s razlozima za poduzetu mjeru, a sudu Unije da obavi svoj nadzor. U obrazloženju nije potrebno posebno navoditi sve ?injenice i pravne okolnosti s obzirom na to da se pitanje ispunjava li obrazloženje akta zahtjeve iz ?lanka 296. UEZ-a mora ocjenjivati ne samo u odnosu na svoju formulaciju ve? i na svoj kontekst i na sva pravna pravila kojima se ure?uje predmetno podru?je (vidjeti osobito presude od 6. rujna 2006., Portugal/Komisija, C-88/03, EU:C:2006:511, t. 88. kao i od 2. prosinca 2009., Komisija/Irska i dr., C-89/08 P, EU:C:2009:742, t. 77.).

83 Primijenjeno na kvalificiranje mjere potpore, to na?elo zahtijeva da se navedu razlozi zbog kojih Komisija smatra da predmetna mjera ulazi u podru?je primjene ?lanka 107. stavka 1. UFEU-a. U tom pogledu, ?ak i kada iz okolnosti u kojima je potpora dodijeljena proizlazi da ona može utjecati na trgovinu me?u državama ?lanicama i narušiti ili prijetiti da ?e narušiti tržišno natjecanje, Komisija svejedno mora navesti te okolnosti u obrazloženju svoje odluke (presude od 6. rujna 2006., Portugal/Komisija, C-88/03, EU:C:2006:511, t. 89. i od 30. travnja 2009., Komisija/Italija i Wam, C-494/06 P, EU:C:2009:272, t. 49.).

84 Što se ti?e uvjeta narušavanja tržišnog natjecanja, iz sudske prakse Suda proizlazi, kao što je to naveo Op?i sud u to?ki 188. pobijane presude, da potpore koje osloba?aju poduzetnika troškova koje bi u pravilu snosio u okviru svojeg redovnog upravljanja ili svojih uobi?ajenih aktivnosti u pravilu narušavaju uvjete tržišnog natjecanja (presude od 19. rujna 2000., Njema?ka/Komisija, C-156/98, EU:C:2000:467, t. 30. i od 3. ožujka 2005., Heiser, C-172/03, EU:C:2005:130, t. 55.).

85 Kada je rije? o uvjetu utjecaja na trgovinu, iz sudske prakse Suda proizlazi, kao što je to naveo Op?i sud u to?ki 191. pobijane presude, da treba smatrati da dodjela potpore od strane države u obliku porezne olakšice odre?enim poreznim obveznicima može utjecati na tu trgovinu i da zbog toga treba smatrati da ispunjava taj uvjet kada navedeni porezni obveznici obavljaju gospodarsku djelatnost koja je predmet te trgovine ili kada ne može biti isklju?eno da su u tržišnom natjecanju sa subjektima s poslovnim nastanom u drugim državama ?lanicama (presude od 3. ožujka 2005., Heiser, C-172/03, EU:C:2005:130, t. 35. i od 30. travnja 2009., Komisija/Italija i Wam, C-494/06 P, EU:C:2009:272, t. 51.). Osim toga, ako potpora koju je država ?lanica dodijelila ja?a položaj jednog poduzetnika u odnosu na ostale konkurentske poduzetnike koji trguju unutar Unije, mora se smatrati da potpora na njih utje?e (presuda od 10. sije?nja 2006., Cassa di Risparmio di Firenze i dr., C-222/04, EU:C:2006:8, t. 141.).

86 Tako?er prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda i u svrhu kvalificiranja nacionalne mjere kao „državne potpore” nije potrebno utvrditi stvarni utjecaj predmetne potpore na trgovinu me?u državama ?lanicama i stvarno narušavanje tržišnog natjecanja, ve? samo ispitati može li ta potpora utjecati na trgovinu i narušiti tržišno natjecanje (presuda od 10. sije?nja 2006., Libert i dr., C-197/11 i C-203/04, EU:C:2006:8, t. 140. i navedena sudska praksa).

87 U predmetnom slu?aju, u to?kama 169. do 173. pobijane presude, Op?i sud je, nastoje?i utvrditi može li se na temelju Komisijine analize predmetnih poreznih mjera smatrati da su prednosti koje su primili ulaga?i, a ne GIU-ovi, ispunjavale uvjet selektivnosti, zaklju?io da su djelatnosti iz sporne odluke, na koje su te mjere primjenjivale, odnosno stjecanje brodova putem ugovora o financijskom zakupu, osobito radi njihova davanja u goli zakup i naknadne preprodaje, obavljali GIU-ovi osnovani u svrhu ŠSPZ-a. Slijedom toga je istaknuo da ako je Komisija smatrala da su prednosti koje su ulaga?i stekli bile selektivne zbog obavljanja tih djelatnosti, na njoj je bilo da precizira da djelatnosti GIU-ova odgovaraju djelatnostima njihovih ?lanova, ili barem

da im se mogu pripisati. Op?i sud je istaknuo da se u spornoj odluci ne pružaju nikakva objašnjenja u tom pogledu, da se Komisija ograni?ila na zaklju?ak da se predmetnim poreznim mjerama davala selektivna prednost GIU-ovima i/ili njihovim ulaga?ima bez davanja ikakvih dodatnih pojašnjenja i osobito bez objašnjavanja zašto se moglo smatrati da su ?lanovi GIU-ova obavljali gospodarske djelatnosti potonjih kao da su ?inili pravnu i gospodarsku jedinicu.

88 Op?i sud je u to?ki 174. pobijane presude tako?er naveo da se ?ini da tvrdnja iz uvodne izjave 172. sporne odluke, prema kojoj ulaga?i „preko GIU-a djeluju na tržištima za zakup golih brodova te kupnju i prodaju brodova”, proturje?i drugim uvodnim izjavama te odluke.

89 Op?i sud je stoga u to?kama 176. i 177. pobijane presude zaklju?io da se samo na temelju utvr?enja iz uvodne izjave 157. sporne odluke, prema kojem ŠSPPZ stavlja u povoljniji položaj djelatnosti koje obavljaju GIU-ovi, ne može zaklju?iti da su prednosti koje su primili ulaga?i selektivne i da, ako bi tu odluku trebalo shvatiti tako da su ulaga?i putem GIU-ova osnovanih u svrhu ŠSPPZ-a obavljali posebne djelatnosti koje su obavljali GIU-ovi, spomenuta odluka u vezi s tim pitanjem ne bi bila obrazložena ili bi obrazloženje bilo proturje?no.

90 Osim toga, Op?i sud je u to?ki 208. pobijane presude smatrao da je Komisija povrijedila svoju obvezu obrazlaganja time što je u uvodnim izjavama 171. do 173. pobijane odluke zaklju?ila da predmetne mjere mogu narušiti tržišno natjecanje i utjecati na trgovinu me?u državama ?lanicama. Op?i sud je tako odlu?io jer je, kao prvo, u to?kama 198. do 204. te presude u biti smatrao da je Komisijino utvr?enje prema kojem ulaga?i djeluju u svim sektorima gospodarstva i da su prednosti osnažile njihov položaj na njihovim odnosnim tržištima bilo nedovoljno obrazloženo jer se radilo o op?oj tvrdnji koja se može primijeniti na sve vrste državnih potpora, pri ?emu Komisija nije iznijela nijednu posebnu okolnost koja bi objasnila to utvr?enje, iako je ona, s obzirom na posebne okolnosti navedene u toj odluci, trebala pružiti više pojašnjenja na temelju kojih bi se moglo razumjeti kako su prednosti koje su primili ulaga?i, a ne broderska poduze?a ili brodogradilišta, mogle narušiti ili prijetiti da ?e narušiti tržišno natjecanje i utjecati na tržišta na kojima su djelovali tih ulaga?i.

91 Kao drugo, u to?kama 205. do 207. pobijane presude Op?i sud je smatrao da obvezu obrazlaganja ne ispunjava ni utvr?enje iz uvodne izjave 172. sporne odluke prema kojem su, putem operacija na koje se primjenjivao ŠSPPZ, ulaga?i djelovali preko GIU-ova na tržištima davanja u goli zakup i kupnje i prodaje brodova, koja su otvorena za trgovinu unutar Unije, s obzirom na to da Komisija u toj odluci nije pojasnila zašto su GIU-ovi osnovani u svrhu ŠSPPZ-a i njihovi ?lanovi zajedno ?inili jedinstveni pravni i gospodarski subjekt, uz posljedicu da su se djelatnosti GIU-ova mogle pripisati njihovim ?lanovima.

92 S tim u vezi valja utvrditi da se sva ta razmatranja temelje na pretpostavci prema kojoj su se samo ulaga?i, a ne GIU-ovi mogli smatrati korisnicima prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera i da je stoga trebalo ispitati jesu li prednosti koje su ulaga?i, a ne GIU-ovi stekli bile selektivne, mogu li narušiti tržišno natjecanja i utjecati na trgovinu me?u državama ?lanicama i je li sporna odluka bila dovoljno obrazložena u pogledu analize tih kriterija. Me?utim, kao što proizlazi iz ispitivanja prvog prigovora iz prvog žalbenog razloga, ta je pretpostavka pogrešna.

93 Osim toga, kako bi se ocijenilo je li sporna odluka dovoljno obrazložena u pogledu selektivnosti prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera, narušavanja tržišnog natjecanja i utjecaja na trgovinu me?u državama ?lanicama, valja ispitati cjelokupni sadržaj te odluke.

94 Opisuju?i poreznu strukturu ŠSPPZ-a u to?ki 2.2. sporne odluke, Komisija je u uvodnim izjavama 15. do 20. navela da je cilj ŠSPPZ-a bio da GIU-ovi i ulaga?i koji u njemu sudjeluju imaju koristi od odre?enih poreznih mjera. Objasnila je kako je GIU ostvarivao porezne prednosti u dvije

faze zahvaljujući predmetnim poreznim mjerama, kao što je to već navedeno u točki 9. ove presude. Komisija je u točki 5.3.2.6. spomenute odluke navela da gospodarske prednosti koje iz toga proizlaze odgovaraju prednostima koje GIU-ovi ne bi mogli ostvariti u istoj operaciji financiranja samom primjenom općih mjera, a to su kamate uštede na iznosima poreznih uplata odgođenih na temelju rane amortizacije, iznos poreza koji je izbjegnuto ili kamate uštede na porezu odgođenom na temelju sustava tonažnog poreza i iznos izbjegnuto poreza na kapitalnu dobit ostvarenu pri prodaji broda. U točki 5.3.3. iste odluke utvrdila je da ŠSPPZ stoga podrazumijeva uporabu javnih sredstava u obliku gubitka poreznih prihoda i određenih kamata.

95 Što se tiče brodarskih poduzeća i brodogradilišta, Komisija je među ostalim navela, u uvodnim izjavama 162. i 167. do 170. sporne odluke, da je u gospodarskom smislu znatni dio poreznih prednosti koje su GIU-ovi stekli prenesen na brodarska poduzeća preko popusta na cijenu, ali da prednosti koje su stekla ta poduzeća i neizravno brodogradilišta nisu pripisiva državi jer nastaju zbog kombinacije pravnih transakcija između privatnih subjekata.

96 Kada je riječ o GIU-ovima i „ulagačima”, Komisija je u uvodnoj izjavi 28. sporne odluke navela da „[s] obzirom da članovi GIU-ova uključeni u sustav [ŠSPPZ-a] takve GIU-ove smatraju investicijskim sredstvom, a ne načinom zajedničkog obavljanja neke djelatnosti – ova Odluka se prema njima odnosi kao prema [ulagačima]” te nije utvrdila, u toj odluci, da GIU-ovi i ulagači čine gospodarsku jedinicu.

97 Nadalje, ni iz tog utvrđenja ni iz sporne odluke u cjelini ne proizlazi da je Komisija iznijela tezu da su GIU-ovi bili samo investicijska sredstva niti da je osobe koje je odredila kao „ulagače” percipirala drukčije nego kao članove GIU-ova. Naprotiv, Komisija je u uvodnoj izjavi 126. sporne odluke navela da su predmetni GIU-ovi poduzetnici u smislu članka 107. UFEU-a i, u njezinoj uvodnoj izjavi 140., da njihova porezna transparentnost samo omogućava različitim subjektima da se udruže i financiraju ili obavljaju neku gospodarsku djelatnost. U okviru svoje analize selektivnosti prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera, u točki 5.3.2. te odluke, a osobito u njezinoj uvodnoj izjavi 161., Komisija je opisala GIU-ove kao subjekte na koje se primjenjuju predmetne porezne mjere i kao njezine korisnike te u uvodnoj izjavi 157. spomenute odluke istaknula da se tim mjerama u povoljniji položaj stavlja djelatnost stjecanja brodova putem ugovora o financijskom zakupu, osobito radi njihova davanja u goli zakup i naknadne preprodaje, koju obavljaju GIU-ovi.

98 Komisija je više puta u spornoj odluci, a osobito u njezinim uvodnim izjavama 16., 17., 28., 29. i 45., spomenula pojam „porezne transparentnosti” GIU-ova, čija je posljedica prijenos svih prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera na njihove članove. Tako je u uvodnoj izjavi 166. te odluke istaknula da „[u] kontekstu operacija [ŠSPPZ-a] država na početku prenosi svoja sredstva na GIU financirajući selektivne prednosti. Na temelju porezne transparentnosti GIU potom prenosi državna sredstva na svoje [ulagače]”.

99 Nakon što je iznijela sve te elemente Komisija je, u okviru ispitivanja uvjeta narušavanja tržišnog natjecanja i onog utjecaja na trgovinu, u uvodnim izjavama 171. do 173. sporne odluke istaknula da su članovi GIU-ova djelovali u svim sektorima gospodarstva, osobito u sektorima otvorenima trgovini između država članica i da su, osim toga, putem operacija na koje se primjenjivao ŠSPPZ oni djelovali preko GIU-ova na tržištima davanja u goli zakup i kupnje i prodaje brodova, koja su također otvorena za trgovinu unutar Unije, uz posljedicu da su prednosti koje proizlaze iz ŠSPPZ-a osnažile njihov položaj na njihovim odnosnim tržištima, čime se narušavalo ili prijetilo da će se narušiti tržišno natjecanje. Zaključila je da su gospodarske prednosti koje su GIU-ovi i njihovi ulagači imali mogle utjecati na trgovinu među državama članicama i narušiti tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.

100 Osim što uvodna izjava prema kojoj su ulagači djelovali preko GIU-ova na tržištu davanja u

goli zakup i kupnje i prodaje brodova nije proturježna uvodnoj izjavi 28. sporne odluke, također nije, suprotno onomu što je naveo Opžeti sud u tožki 175. pobijane presude, proturježna uvodnoj izjavi 27. te odluke, prema kojoj GIU-ovi imaju zasebnu pravnu osobnost u odnosu na svoje žlanove.

101 Iz tih elemenata je jasno da je Komisija u spornoj odluci iznijela podatke koji omogućavaju razumjeti zašto je smatrala da su prednosti koje proizlaze iz predmetnih poreznih mjera bile selektivne i mogle utjecati na trgovinu među državama žlanicama te narušiti tržišno natjecanje i da je, s obzirom na posebne okolnosti ovog predmeta, tu odluku u tom pogledu obrazložila dovoljno i na način koji ne sadržava proturježnosti, žime je ispunila zahtjeve iz žlanka 296. UFEU-a kako ih je precizirala sudska praksa navedena u tožkama 82. i 86. ove presude.

102 Slijedi da drugi prigovor iz prvog dijela prvog žalbenog razloga i drugi žalbeni razlog treba prihvatiti.

103 Slijedom toga, pobijanu presudu valja ukinuti.

Vražanje predmeta na odluživanje Opžem sudu

104 U skladu s žlankom 61. stavkom 1. Statuta Suda Europske unije, taj sud može u služaju ukidanja odluke Opžeg suda sam konažno odlužiti o sporu ako stanje postupka to dopušta ili može predmet vratiti na odluživanje Opžem sudu.

105 Buduži da je u predmetnom služaju Opžeti sud ispitao samo dio žalbenih razloga koje su stranke istaknule, Sud smatra da stanje predmeta ne dopušta odluživanje o sporu. Predmet stoga valja vratiti na ponovno odluživanje Opžem sudu.

Troškovi

106 Buduži da se predmet vraža Opžem sudu na ponovno suženje, o troškovima že se odlužiti naknadno.

107 U skladu s žlankom 140. stavkom 3. Poslovnika, koji se na temelju njegova žlanka 184. stavka 1. primjenjuje na žalbeni postupak, Bankia i dr. i Aluminios Cortizo, koji su intervenirali u postupak, snosit že vlastite troškove.

Slijedom navedenog, Sud (drugo viježe) proglašava i presužuje:

- 1. Presuda Opžeg suda Europske unije od 17. prosinca 2015., Španjolska i dr./Komisija (T-515/13 i T-719/13, EU:T:2015:1004) se ukida.**
- 2. Predmet se vraža na odluživanje Opžem sudu Europske unije.**
- 3. O troškovima že se odlužiti naknadno.**
- 4. Bankia SA, Asociación Española de Banca, Unicaja Banco SA, Liberbank SA, Banco de Sabadell SA, Banco Gallego SA, Catalunya Banc SA, Caixabank SA, Banco de Santander SA, Santander Investment SA, Naviera Séneca AIE, Industria de Diseño Textil SA, Naviera Nebulosa de Omega AIE, Banco Mare Nostrum SA, Abanca Corporación Bancaria SA, Ibercaja Banco SA, Banco Grupo Cajatres SAU, Naviera Bósforo AIE, Joyería Tous SA, Corporación Alimentaria Guissona SA, Naviera Muriola AIE, Poal Investments XXI SL, Poal Investments XXII SL, Naviera Cabo Vilaboa C-1658 AIE, Naviera Cabo Domaio C-1659 AIE, Caamaño Sistemas Metálicos SL, Blumaq SA, Grupo Ibérica de Congelados SA, RNB SL, Inversiones Antaviana SL, Banco de Caja España de Inversiones, Salamanca y Soria SAU, Banco de Albacete SA, Bodegas Muga SL i Aluminios Cortizo SAU snosit že vlastite**

troškove.

Potpisi

* Jezik postupka: španjolski